ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΠΛΟΙΩΝ
ΤΜΗΜΑ: Δ.Κ.Α.Δ (I.S.M. code)

Ταχ. Δ/νση : Κ. Παλαιολόγου 1
Ταχ. Κώδικας: 185 35 ΠΕΙΡΑΙΑΣ
T E L E X : 212581 ΕΕΠ
F A X : 41.37.997
Πληροφορίες : Αντ/ρχος (Τ) Λ.Σ.ΒΛΑΧΟΣ Κ.
Τηλέφωνο : 41.91.878

Πειραιάς, ~~28/03/1996~~ 22/4/96
Αριθ. Πρωτ. : 1428.ISM/11/96

ΠΡΟΣ: Ω Σ Π. Δ.

ΘΕΜΑ: "Καθορισμός διαδικασιών για αναφορά και ανάλυση μη συμμορφώσεων, ατυχημάτων και επικινδύνων καταστάσεων σύμφωνα με το Διεθνή Κώδικα Ασφαλούς Διαχείρισης (Δ.Κ.Α.Δ.)-ISM Code". Εγκύκλιος I.S.M./007/03/96.

1. Όπως είναι γνωστό, σύμφωνα με το κεφάλαιο 9 του Διεθνή Κώδικα Ασφαλούς Διαχείρισης - I.S.M. Code (Αποφ. Α. 741 (18) I.M.O.),κάθε εταιρεία θα πρέπει να καθιερώσει διαδικασίες για αναφορά και ανάλυση μη συμμορφώσεων, ατυχημάτων και επικινδύνων καταστάσεων που τυχόν θα παρουσιαστούν στα πλοία της.

2. Στο επισυναπτόμενο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ, που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας εγκυκλίου, παρέχονται κατευθυντήριες οδηγίες για την προετοιμασία και οργάνωση των εταιρειών/πλοίων,με σκοπό την υποβοήθηση των εταιρειών για συμμόρφωση με τις απαιτήσεις αυτού του κεφαλαίου. Επισημαίνεται ότι μόνο τα εντός πλαισίων κείμενα είναι υποχρεωτικά ως πρός την εφαρμογή τους από τις εταιρείες, ως προερχόμενα από τον ISM Code. Τα κείμενα εκτός πλαισίων έχουν προαιρετικό χαρακτήρα και στοχεύουν στην υποβοήθηση των εταιρειών, χωρίς να τις δεσμεύουν.

3. Επισημαίνεται επίσης, ότι η επιλογή διαδικασιών αναφοράς, ανάλυσης μη συμμορφώσεων, ατυχημάτων, επικινδύνων καταστάσεων και εφαρμογής διορθωτικών ενεργειών , που θα καθορισθούν από την εταιρεία ώστε να εξασφαλίζεται η ορθή αντιμετώπιση τέτοιων καταστάσεων ,αλλά και η αποφυγή επανάληψης τους, είναι στη διακριτική ευχέρεια της εταιρείας και μπορούν να ποικίλουν ανάλογα με την περίπτωση (μέγεθος εταιρείας, τύπος πλοίων που διαχειρίζεται κ.λ.π), αλλά οπωσδήποτε δεν θα πρέπει να διαφοροποιούνται από την φιλοσοφία και τις αρχές που εκφράζονται στο οικείο κεφάλαιο το Δ.Κ.Α.Δ.

4. Για οποιαδήποτε διευκρίνηση ή απορία, μπορείτε ν' απευθύνεστε στο αρμόδιο γραφείο της Δ.Ε.Ε.Π.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΦΥΡΙΟΥ ΚΟΣΜΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

I. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ
1. Ε.Ε.Ε.
2. Ν.Ε.Ε.
3. GREEK SHIPPING CO-OPERATION COMMITTEE.
4. Ε.Ε. Ε/Γ ΠΛΟΙΩΝ.
5. Ε.Ε. ΑΚΤΟΠΛΟΙΑΣ.
6. Ε.Ε. ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΩΝ Φ/Γ
7. Ε. ΠΟΡΘΜΕΙΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ
8. Π.Ν.Ο.

Διανομή Πλοίαρχο Τεχνικό τμήμα Designated Person

8.3. Το Σύστημα Προγραμματισμένης Συντήρησης για να γίνει αποδεκτό θα πρέπει να ικανοποιήσει τόσο στην παρουσίαση των αποδεικτικών στοιχείων όσο και επί της ουσίας. Δεν είναι δυνατόν δηλαδή να γίνει αποδεκτό σύστημα όταν το πλοίο και τα μηχανήματα του παρουσιάζονται σε μη ικανοποιητική κατάσταση.

9. ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Είδος αναφοράς: Βλάβη Μη συμμόρφωση Ατύχημα

Υπεύθυνο τμήμα/ πλοίο:

Ημερομηνία

Αρμόδιος:

Εμπλεκόμενα άτομα:

Σκοπός αναφοράς: (Μνημονεύονται ο λόγος της αποστολής της αναφοράς και τα χρονικά διαστήματα αποστολής της).

Είδος βλάβης/ Ατυχήματος/ Μη συμμόρφωσης/ Περιστατικού/ κ.λ.π. που εντοπίσθηκε ή διαπιστώθηκε

Επισυνάπτονται

Πιθανές αιτίες:

ΔΙΟΡΘΩΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ				
No	Ενέργεια	Ποιός;	Μέχρι πότε;	Έγινε

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΜΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΕΩΝ, ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9 ΤΟΥ Δ.Κ.Α.Δ. (I.S.M.Code)

9. ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΜΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΕΩΝ, ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

9.1 Το Σ.Α.Δ. θα πρέπει να περιλαμβάνει διαδικασίες, που εξασφαλίζουν ότι η μη συμμορφώσεις, τα ατυχήματα και οι επικίνδυνες καταστάσεις αναφέρονται στην Εταιρεία, διερευνώνται και αναλύονται με σκοπό την βελτίωση των επιπέδων ασφαλείας και την πρόληψη της ρύπανσης.

1. ΓΕΝΙΚΑ

Όπως είναι γνωστό, σύμφωνα με την παράγραφο 1.2.2. του Δ.Κ.Α.Δ, οι στόχοι του Σ.Α.Δ. που οφείλει να καθιερώσει η Εταιρεία είναι μεταξύ των άλλων:

.1 η εξασφάλιση ασφαλούς πρακτικής για τις λειτουργίες του πλοίου και ασφαλούς εργασιακού περιβάλλοντος.

.2 η καθιέρωση ασφαλιστικών διατάξεων για την αντιμετώπιση όλων των αναγνωρισθέντων κινδύνων και

.3 η συνεχής βελτίωση των ικανοτήτων του προσωπικού της εταιρείας και του πλοίου, σε θέματα ασφαλούς διαχείρισης, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας του για τις έκτακτες καταστάσεις που σχετίζονται με θέματα ασφάλειας και προστασίας περιβάλλοντος.

1.2. Από τις παραπάνω απαιτήσεις του Κώδικα φαίνεται ότι βασικός σκοπός του είναι η λήψη προληπτικών μέτρων για την ελαχιστοποίηση ή και εξάλειψη όλων των πιθανών κινδύνων. Για την αποφυγή επανάληψης παρόμοιων φαινομένων στο μέλλον, λήφθηκε πρόνοια στο παρόν κεφάλαιο 9 του κώδικα, να καθιερωθούν απαιτήσεις με σκοπό το προσωπικό του πλοίου και της εταιρείας να ενημερωθεί για τα σφάλματα ή τις παραλείψεις του και να μάθει απ' αυτά ώστε να μην τα επαναλάβει στο μέλλον. Για το λόγο αυτό απαιτείται η αναφορά, η διερεύνηση και η ανάλυση όλων των ατυχημάτων, επικινδύνων καταστάσεων και μη συμμορφώσεων με σκοπό την ανεύρεση της αιτίας που τα προκάλεσε.

2. Ορισμοί

Όπως φαίνεται στην παράγραφο 9.1 αναφορά απαιτείται να γίνει σε περιπτώσεις "Μη συμμόρφωσης", "ατυχήματος" και "επικίνδυνης καταστάσεως". Στην απόφαση Α 788(19) "Οδηγίες εφαρμογής των απαιτήσεων του Δ.Κ.Α.Δ. προς τις αρχές", δίνεται ορισμός μόνο της "μη συμμόρφωσης". Για τα "ατυχήματα" και τις "επικίνδυνες καταστάσεις" από την διεθνή βιβλιογραφία προκύπτουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

i. "Μη συμμόρφωση": Είναι η κατάσταση που παρατηρείται και για την οποία υπάρχουν αντικειμενικά αποδεικτικά στοιχεία που αποδεικνύουν ότι δεν πληρούται συγκεκριμένη απαίτηση του κώδικα.

ii. "Ατύχημα": Είναι το ανεπιθύμητο συμβάν που έχει σαν αποτέλεσμα βλάβη στον άνθρωπο, ζημιά ή απώλεια της περιουσίας.

iii. "Επικίνδυνη κατάσταση": Είναι το ανεπιθύμητο συμβάν που κάτω από ελαφρώς διαφορετικές καταστάσεις θα μπορούσε να οδηγήσει σε ατύχημα. Σαν "επικίνδυνη κατάσταση " λοιπόν, θεωρείται,

το "παρ' ολίγον ατύχημα" που στην καθημερινή πρακτική παρουσιάζει πολύ μεγαλύτερη συχνότητα από τα ατυχήματα.

3. Αναφορά

3.1. Σε κάθε μια από τις παραπάνω περιπτώσεις θα πρέπει να γίνει αναφορά προς την εταιρεία, ώστε να ενημερωθεί πλήρως για το συμβάν. Για την διευκόλυνση του πλοίου και της εταιρείας έχουμε τη γνώμη, χωρίς αυτό να είναι δεσμευτικό, ότι θα ήταν καλύτερα να χρησιμοποιηθεί ένα μόνο τυποποιημένο έντυπο με το οποίο να ενημερώνεται η εταιρεία με απόλυτη σαφήνεια για τις "μη συμμορφώσεις", τα "ατυχήματα" και τις "επικίνδυνες καταστάσεις". Η κάθε εταιρεία μπορεί να επιλέξει το δικό της ξεχωριστό τρόπο με τον οποίο επιθυμεί να ενημερώνεται για τα συμβάντα σε καμία όμως περίπτωση δεν θα πρέπει να αγνοείται η γενική αρχή του κώδικα που απαιτεί όλα τα χρησιμοποιούμενα για την υποστήριξη του ΣΑΔ έντυπα να είναι όσο το δυνατό πιο σύντομα και ταυτόχρονα τόσο λεπτομερή όσο είναι απαραίτητο.

3.2. Αποδέκτης της αναφοράς

Κατ' αρχήν η αναφορά θα πρέπει να αποσταλεί προς τον υπεύθυνο του τμήματος, που σχετίζεται με το συγκεκριμένο συμβάν, ώστε να αποκαταστήσει σε πρώτη φάση την εμφανισθείσα ζημιά, βλάβη, ανωμαλία ή μη συμμόρφωση. Για παράδειγμα αν συνέβη ένα ατύχημα, λόγω μηχανικής βλάβης του εργάτη αγκύρας, θα πρέπει να ενημερωθεί σε πρώτη φάση ο επικεφαλής του τεχνικού τμήματος για αποκατάσταση της ζημιάς, όπως άλλωστε συμβαίνει και μέχρι σήμερα. Παράλληλα όμως η παραπάνω αναφορά, και αυτό είναι η καινοτομία του συστήματος, θα πρέπει να αποσταλεί σ' ένα κεντρικό σημείο συλλογής αναφορών όπου και θα γίνει η ανάλυση και η διερεύνηση της αιτίας του συμβάντος. Το σημείο αυτό δεν μπορεί να είναι άλλο από το Εξουσιοδοτημένο Πρόσωπο, το οποίο σύμφωνα με τις απαιτήσεις του κεφαλαίου 4 του κώδικα είναι υπεύθυνο για την παρακολούθηση της αποτελεσματικής υλοποίησης και λειτουργίας του συστήματος.

3.3. Περιεχόμενο της αναφοράς

Το κεφάλαιο 9 του ISM κώδικα δεν καθορίζει ποιο πρέπει να είναι το περιεχόμενο της αναφοράς. Όμως για να καταστεί δυνατή η ανάλυση και διερεύνηση του συμβάντος συμβουλεύουμε η αναφορά να περιέχει τα ακόλουθα στοιχεία:

- Τα στοιχεία του πλοίου του αναφέροντος.
- Την περιγραφή του συμβάντος. (Τι ακριβώς συνέβη;)
- Τις συνέπειες. Ποίες ήταν οι συνέπειες του συμβάντος; (ή πιθανές συνέπειες)
- Τις πιθανές αιτίες του συμβάντος.(Κατά την άποψη του αναφέροντος ποιες είναι οι αιτίες που προκάλεσαν το συμβάν)
- Τις προτεινόμενες διορθωτικές ενέργειες και το χρονικό διάγραμμα υλοποίησης τους.

3.4. Ανάλυση και διερεύνηση της αναφοράς

Η απαίτηση του κεφαλαίου 9 του ISM κώδικα είναι η καθιέρωση διαδικασιών για την ανάλυση και διερεύνηση των ατυχημάτων, επικινδύνων καταστάσεων και μη συμμορφώσεων. Ο τρόπος με τον οποίο θα γίνεται η ανάλυση και η διερεύνηση των παραπάνω καταστάσεων είναι επιλογή της Εταιρείας. Για υποβοήθηση των εταιρειών στην καθιέρωση μιάς διαδικασίας "ανάλυσης" και "διερεύνησης" παραθέτουμε τα ακόλουθα στοιχεία:

i. Ο στόχος της διαδικασίας που θα καθιερωθεί θα πρέπει να είναι η ανεύρεση της αιτίας που οδήγησε στο συγκεκριμένο αποτέλεσμα. Για το λόγο αυτό απαιτείται ενδελεχής μελέτη και κατάταξη των στοιχείων και συλλογή όσο το δυνατόν περισσοτέρων πληροφοριών.

ii. Θα πρέπει να καθιερωθεί ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα μέσα στο οποίο θα γίνει η αναφορά και η ανάλυση των στοιχείων.

iii. Τα συμβάντα μπορεί να ταξινομούνται ανάλογα με:

- Το είδος τους (ατυχήματα, παρ'ολίγο ατυχήματα, μη συμμορφώσεις).
- Τη θέση εμφάνισής τους επάνω στο πλοίο.
- Τη σοβαρότητά τους
- Τη συχνότητα εμφάνισής τους.
- Τον τύπο του πλοίου.
- Τη θέση του πλοίου τη στιγμή που εκδηλώθηκε το συμβάν .
- Αλλού τύπου κατατάξεις.

Με την ταξινόμηση και ανάλυση όλων των παραπάνω στοιχείων είναι δυνατό να οδηγηθεί κάποιος στην ανεύρεση της πραγματικής αιτίας και να προτείνει λύσεις για την αποφυγή επανάληψης τους.

9.2. Η εταιρεία θα πρέπει να καθιερώσει διαδικασίες για την εφαρμογή διορθωτικών ενεργειών.

Σύμφωνα με την ανωτέρω απαίτηση (παράγραφος 9.2 του κεφαλαίου 9 του Δ.Κ.Α.Δ.) η εταιρεία οφείλει να καθιερώσει διαδικασίες ώστε μετά την ανεύρεση και ανάλυση της αιτίας να καταστεί δυνατή η λήψη των κατάλληλων μέτρων, εφ' όσον απαιτούνται , που θα διασφαλίζει την ορθή αντιμετώπιση και τη μη επανάληψη του συμβάντος .

Το νόημα της παραγράφου αυτής είναι η διαρκής βελτίωση της οργάνωσης της εταιρείας με σκοπό την αποφυγή ή τον περιορισμό της συχνότητας επανάληψης ενός συμβάντος. Τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα που προκύπτουν από τις αναλύσεις καταγράφονται και κοινοποιούνται στον Πλοίαρχο με μέριμνα του Εξουσιοδοτημένου Προσώπου (Ε.Π), είτε από αυτά προκύπτει ότι δεν απαιτούνται περαιτέρω ενέργειες, είτε διαπιστωθεί ότι απαιτείται η ανάγκη για λήψη διορθωτικών ενεργειών του Σ.Α.Δ όπως παρακάτω:

i. Λήψη διορθωτικών ενεργειών , όπως :
   - αλλαγή διαδικασίας .
   - έκδοση οδηγίας για εκτέλεση συγκεκριμένης εργασίας.
   - απλή αποκατάσταση μιας ζημιάς.

ii. Βελτίωση της εκπαίδευσης.

iii. Εκπόνηση νέων διαδικασιών ή οδηγιών.

iv. Άλλα μέτρα.

Με την ανάληψη διορθωτικών ενεργειών, η οργάνωση της εταιρείας βελτιώνεται διαρκώς και έτσι οδηγείται στην υλοποίηση ενός από τους βασικούς στόχους του Σ.Α.Δ., που σύμφωνα με το εδάφιο 1.2.2.3 του κώδικα είναι η συνεχής βελτίωση των ικανοτήτων για ασφαλή διαχείριση του προσωπικού του πλοίου και της εταιρείας. Για το λόγο αυτό θεωρούμε ότι θα πρέπει να δοθεί από κάθε εταιρεία η αναγκαία προσοχή στο κεφάλαιο 9 του κώδικα ιδιαίτερα αν η σημερινή πρακτική μιας εταιρείας διαφοροποιείται από τις διαδικασίες που καλείται να εφαρμόσει με την υλοποίηση του κεφαλαίου 9 του κώδικα.